

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить два рази на тиждень.
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришненя "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищення в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві виразно зазначити, що бажане звороту своєї рукописи на случай її неповищення та залучити поштову марку на її пересилку.

ВІДОЗВА

ПІТОМЦІВ УЧИТЕЛЬСЬКОГО КУРСУ ПРИ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ В ВІННІПЕГУ ДО ВСІХ ФІЛІЙ І ВІДДІЛІВ СТОВ. У.Р.Д. ЗОКРЕМА, А ДО ВСІХ УКР. РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ ВЗАГАЛІ.

Дорогі Товариші Робітники і Товаришки Робітнички! Ми, питомці учительського курсу при Ст. Укр. Роб. Дім в Вінніпегу, що з'їхалися сюди з різних сторін Канади, аби набути більше знання, якого нам всім робітникам в теперішній панській ладі так дуже не вистачає, наочно переконалися тепер, з якими труднощами приходиться працювати на місці нашим передовим товаришам, щоби задоволити потреби нашого робітництва як в місті, так і в провінціях. Просимо Вас заступитися над наступним:

Ніхто з нас, товариші не заперечить, що будови Укр. Роб. Дому в Вінніпегу вимагала потреба всього нашого робітничого руху в Канаді. Ми знаємо, які були тяжкі початки розвитку нашої роб. організації і преси, коли не було ще свого власного приміщення. В той час видавалися грубі суми грошей річно за ренту приміщень, як для нашої преси, так і для різних роб. товариств. Були часи, що не було де зійтися. Та були часи, що не було чим платити за ті приміщення, коли роб. рух придаленно. Були різні недостатки в тих часах, що давалися відчувати нашій молодечій ще тоді організації і видавництву. Так даліше годі було існувати, бо ми не могли робити належного поступу вперед, не могли рости в силу. Це зазирніли наші товариші в місті і видвинули думку побудувати Укр. Роб. Дім в Вінніпегу, де мали би приміщення не лише місцеві роб. товариства, але також щоби містилися там: наша преса, ріжні видавництва, Роб. Діт. Школа, всілякі заряди наших робітничих організацій і взагалі, щоби той дім зробили серцем нашого укр. робітничого руху в Канаді.

В середині 1918-го року за допомогою всього українського робітництва в Канаді, почалася будова цього дому. Був це рік один з найтяжчих в робітничій русі в Канаді. Шовінізм взяв верх і почалися великі репресії всього, що несло робітничу назву. Робітничі організації здушено а пресу їх заборонено. Між ними була наша Укр. Соц. Дем. Партия і її орган "Робочий Народ". Почалися даліше погроми на чужинців і багато з наших передових товаришів мусіли скритися а декотрі поклади до тюрми.

Та ті товариші, що були ще на волі і що взялися за роботу будови Укр. Робітничого Дому, не падали духом а кінчили її, бо знали, що це святе діло. Та на жаль з тої причини, що нашу пресу здушили і колекторам заборонили збірку грошей на цей дім, місцеві товариші були примушені затяти позичку в компанії з великим процентом, щоби докінчити зачатє діло. Іншого виходу не було, бо всі місцеві товариші були вже фінансово вичерпані.

Укр. Роб. Дім в Вінніпегу був вже готовий з початком 1919 року. І хоч всі заборони ще не були знесені правительством в той час, місцеві товариші ввели виклототати дозвіл на видавання нашої часописи "Укр. Роб. Вісти", через яку вони могли вже безпосередньо порозумітися з нашими розпороненими рідями.

В Укр. Робітничім Домі почалася робота. Почався відживаючий рух серед місцевих і позамісцевих товаришів. Тут вже знаходиться наша преса і наші роб. товариства, які не журяться більше рентом, бо це була вже їх власна хата.

Рух серед українського робітництва поступенно зростає від того часу, коли побудувався Укр. Роб. Дім. Сьогодні ми всі знаємо, що У.Р.Д. є найважливішою робітничою інституцією в Канаді.

Український Робітничий Дім в Вінніпегу являється осередком всього нашого просвітнього і організаційного руху. Тут знаходяться всі центральні заряди наших робітничих організацій. Видається наша часопис "Укр. Робітничі Вісти", журнали: "Годас Праці", "Годас Робітничі" і поучаючі книжки для працюючого людю. В ній відбуваються всі наші робітничі з'їзди. Віден велася велика кампанія збірки грошей на поміч голодуючим в Радянських Республіках і політичним в'язням Сх. Галичини. Тут й наша преса збільшилася і видавництва почали зростати. Все це робиться лише завдяки тому, що є в нас своя хата.

Та це ще не все, що можна би освітнути для нашої організації в Канаді. Є ще далеко більші і важніші справи, які можна би ввести в життя, як приміром: побільшити часопис, збільшити видавництво книжок, мати сталі курси для учителів Роб. Дітич Школи, курси для лекторів і організаторів і взагалі все, з чого робітники могли би користати.

З чого бачити, що ми вповні дотепер не використовуємо Укр. Роб. Дім в Вінніпегу.

Щоби його вповні використати, на це треба перш усього сплатити ренту догу, який на ній лежить. Ми, пишучи ці рядки до Вас, бачимо тепер власними очима, що місцеві товариші всю свою енергію з'уживають на випикування способів, якими би покінчити сплату догу. І хоч цього догу вже не багато, бо всього буде яких 15 тисяч дол., однак проценти, які треба річно платити забирають велику суму грошей. Цей дог гальмує вську дальшу роботу в нашій організації. Як би не він, то будемо певні, що наші товариші, в центрі розвинули би свою працю з великим успіхом багато ширше.

І так, Товариші! Ми, як напевні свідки цього всього, хочемо в цій місці відозватися до Вас і крикнути що єди: Сплати решту догу ще до сьогоднішнього з'їзду У.Р.Д.! Хай кожний з Вас на провінції попрацює ще один місяць над збиранням фонду на сплату догу Укр. Роб. Дому в Вінніпегу, а певно, що на з'їзді про той клятий дог більше говорити не будемо.

Товариші! Подумайте лише, яка в нас сила! Скільки в нас є вже Робітничих Домів! Скільки грошей ми вже збирали на ріжні цілі і в короткіх протязу часу ми доконували неймовірних завдань! Чому нам не попрацювати хоч один місяць і сплатити дог Українського Робітничого Дому в Вінніпегу?

Ми всімо працювати і сповнити всілякі обовязки супроти нашої організації і цього ніхто нам не заперечить. Але, щоби ми могли це успішніше працювати в нашій організації, то нашим святым обовязком є позбутися догу на Укр. Роб. Дім в Вінніпегу з вище згаданих причин. Дорогі Товариші і Товаришки! Словом свій обовязок супроти нашої інституції! Розважам нашим товаришам в центрі і всім нам руки від клопотів з догом! Даймо спромогти поширити працю на щось далеко корисніше від догу! Попрацюймо так, щоби ми могли на наступному з'їзді дог більше не говорити а радити над важніщими справами. Хай від сьогодні буде нашим кличем:

ВСЕ ДЛЯ СПЛАТИ ДОГУ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ В ВІННІПЕГУ!

Коли це словиним, тоді і ми з цього курсу будемо вертати до Вас з більшою завязістю до праці в нашій організації, бо будемо певні того, що з Вами можна буде працювати не лише у місцевих гуртках і товариствах, але коли заїде потреба, то ми всі зуміємо разом стати за права всього повноволеного людю.

Так до праці товариші! Хай з новим роком, заїде на нашу організації новим життям!

Хай наші інтелектуальні сили з новим роком в сотеро збільшаться!

Хай процвітає наша Інституція Український Робітничий Дім — жерело всякого здорового робітничого корму — на славу і потіху працюючим, а на загибель їх ворогам!!

З товаришеским привітом,
Питомці учительського курсу при Ст. У.Р.Д.:
О. Осавчук, В. Головач, В. Перуцук, І. Кривенчук, Г. Філак, М. Фічук, С. Жура, Д. Зубик, С. Томашевський, Т. Тимчишин, Д. Мойсюк, Л. Михайловський, Н. Мальований, А. Сивак.
Вінніпег, Ман., 3. грудня 1923.

СУДИТЬ ІХ ПО ДІЛАХ.

Глянувши поверхонно на суспільне життя в Канаді, здається, що все "обстоті благополучно", а придивившись пильніше, аж там ворухнуться лихо. Лихо це не є питомо-канадське, але є частинно загально-світового явища, що його подарувала світові побідна демократія в виді Версальського мира.

Економічна криза, що запанувала в Канаді після закінчення війни, не може себе ізжити. Безробіття у всіх галузях промислу дається взнаки робітничу і білому фармерству. Капіталісти використовують це тяжке положення робітництва і фармерства і ще з більшою силою експлуатують їх на кожнім кроці. Знижка заробітної плати, збільшення годин і погіршення умови праці на днівнім порядку то в одній, то в другій галузи промислу по цілій Канаді. І в результаті за послідній тільки рік перед нами прохляють картини завязітої боротьби робітників за своє існування: в Едмонтоні, Глос Бей, Сидней, Дромгелер, Венкувер.

Підчас війни, де капіталісти чули величезну наживу, а за плечима не мали маси безробітних, вони йшли на уступки домагаючим робітництва; тепер вони всіми силами обрушують на ті завоювання робітників. Відбивши свої старі позиції, вони на тим не останавливаються, але пруть даліше і в многих галузях промислу вони відієрали робітників вже поза довену ліній. А кошти життя, що страшенно зросли за час війни, тимчасом держаться, а если і дешевіють, то в далеко меншій пропорції.

Коли кілька років тому назад робітники крок за кроком завязітою боротьбою здобували нові уступки від капіталістів, тоді вони мали в своїх рядах ще й ріжних "революційних" лідерів. Коли-ж ті лідери побачили, що стало тяжко боротися з наступом капіталу, вони не вагаючись зрадили робітничі маси і стали отверто на сторону капіталістів. Многі з них присядали були до робітничого організму тільки ради своїх власних шкурних інтересів. Вдавали за себе революціонерів, радикалів лише тому, бо бачили, що в той спосіб можуть видранитися на верх, до пожиточного жолуба.

Перед нами більше чим яскравий примір з виборів ексекютив 18-го округу "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" в минулім році. Гірники цього округу задана визначилися своєю радикальністю в юнійній русі Канади. Це хитро використав теперішній президент 18-го округу Шерман. Він йатигнув на себе маску революціонера і його вибрано президентом. Диставившись до юнійного жолуба, він відкрив своє обличчя і став отвертим слугою і попіхачем Луїса, президента "Ю. М. В. оф А." і капіталістів. Тепер він денудіє радикальний рух в Канаді, отверто виступає проти тих, чиями голосами добився посади президента округу.

В самому вислугуванню капіталістам він дішов до того, що коли в Дромгелер майнери застрайкували, він відобраз у них юнійний чартер. Тепер він чує, що робітництво проти него і що проти його підхід поступків та партия, завдяки роботі якої він став президентом. А це значить, що жде його а будучинні розвивання. І тепер він кидается на всі боки, як той вовк, що п'явас в капкан. До капіталістів лашиться, да саме забув зговоритися з властителями копалин щодо тактичнї писання в пресі. І коли Шерман відобраз в, дромгелерських гірників юнійні чартери за те, що вони посміди страйкувати, офіціальний орган властителей копалин "Western Canada Coal Review" за місяць жовтень написав з того приводу салдує:

"Президент Шерман, відбираючи чартери в Атлас і Мидленд Вейл локаля, поступив правильно".

Так говорять самі пани про свого слугачка. І дійсно, з точки погляду властителей копалин Шерман поступив правильно. Але з точки погляду гірників? Гірники 18-го округу повинні затямити собі слова властителей копалин і пригадати їх Шерманові при першій нагоді.

Робітник.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ!"

АНГЛІЯ І ТОВ. Х. РАКОВСЬКИЙ.

(Від нашого лондонського кореспондента.)

(Докічення.)

З голосів робітничої преси вкажемо на статтю "Workers Weekly", з дня 5-го жовтня, себто по одержанню Раковським перемоги над англійською чорною сотнею. Під заголовком "Раковський прийав", газета ця між-іншим подає читачам: — "Христін Раковський, лідер українських робітників і селян протязом цілої революції, горожанської війни та голоду, а тепер посол Світки Радянських Соціалістичних Республік, прибув до Лондону. Обвинувачення, кинені проти нього газетою "Morning Post", виявились — після перевірки їх — звичайною мішаниною брехні й фальші. Ми вітаємо Раковського не тільки як діяльнота, що репрезентує Робітничу Республіку, але й як великого лідера пролетаріату. Зв'язок Раковського з Україною почався від часу, коли він взяв під свій захист українську команду воєнного корабля "Потьомкін", що підляла в 1905 р. бунт і примушена була висидитись в Румунії. Коли вибухла Жовтнева Революція, він опинився на чолі боротьби проти контрреволюції як в Росії, так і в Україні. В 1919 р. він став Головою Ради Народних Комісарів ново-заснованої Української Радянської Республіки. На цій становищі він виявляв свою здібність і як державний розум і як економіст. Головна його енергія була присвячена з одного боку завданню годування населення в місцевостях спустошених горожанською війною та контрреволюційними інвазіями й приголомшених голодом і пощетами, — з другого боку відбудові хліборобства та промислу. В той же час він відзначився як один з найбільш видатних постатей на конференції в Генуї, після якої він був знов делегований до Льюзана. Оці саме його успіхи на всіх позиціях висунали його, з поміж інших, на становище Представника в Лондоні, замість Красіна.

Одним з перших практичних наслідків діяльності Т. Раковського на новій посаді Голови Торговельної Делегації Світки Рад. Соц. Республік в Англії було, як відомо, підписання в кімні жовтня цього догору про утворення Англо-Радянської Компанії для торгівлі збіжжям, з акційним капіталом 100.000 фунтів стерлінгів і забезпеченням двома найбільшими англійськими банками кредитами цій компанії на суму одного мільона фунтів стерлінгів. До цієї компанії увійшли декілька найбільших збіжжєвих брокерських фірм Англії, а також англійська центральна кооперативна установа "The Co-operative Wholesale Society, Limited". З радянського боку увійшли між-іншими кооперативні установи і державний збіжжєвий трест "Експортхліб", учасником якого являється також і Україна.

З приводу утворення цієї компанії, остаточно доведення якої до життя звязано з практичним розумінням, т. Раковського, англійська преса містить знов великі статті про англо-радянські відносини, підкреслюючи епохове значення цього нового торговельного догору. Для прикладу подаємо нижче декілька таких голосів.

Впливова незалежно-ліберальна "The Observer" з дня 21-го жовтня так характеризує в великій передовій статті що подію: — "На цілу загальну мряку європейського краєвиду упав промінь світла. Російський Торговельний Догор дав свої перші видатні наслідки. Для звичайного бізнесмена всі факти про нову компанію дають доволі матеріалу, щоби визнати цілу схему наскрізь здоровою. Повні комерційні відносини з Свіською Радянськими Республік тепер відновлені, залишається встановити повні політичні відносини".

Той же "Observer" в числі з 28 жовтня пише: "Недавно опубликован договор между некоторыми экспортными товариствами и некоторыми британскими фирмами для широкого приватний як в політичних, так і торговельних кругах як знак великої ваги в розвитку англо-радянських торговельних відносин. Таке добре прийняття експертами безумовно цілком оправдане, бо цей новий догор дає нам необхідні предпосилки, без яких англо-радянська торгівля залишилась би на завше не більш як добрим бажанням".

Під датою 27-го жовтня "The Co-operative News" пише з цього-ж приводу: "Звернення цього торговельного догору мусить принести глибоке задоволення всім кооператорам, які бажать бачити великий крок наперед в кооперативній торгівлі на міжнародній базі. Тепер мається повна заохота, щоби сподіватись сильного розвитку в цім напрямку. Новий догор визначає собою рішучий згив в інтернаціональній кооперативній торгівлі, і факти, оповіщені цього тижня, являють собою свого роду таку велику подію в історії кооперативної якую було в свій час відкриття кооперативних складів на Toad-lane".

Орган Бритійської Незалежної Робітничої Партії "The New Leader" каже про це-ж: "Наші комерційні відносини з Радянськими Республіками хутко розвиваються. Утворення мішаної Англо-Радянської Компанії для імпорту збіжжя уявляє в себе дуже видатний успіх. Коли два з найбільш солідних англійських банків готові авансувати спільно один мільон фунтів стерлінгів, головним чином для фінансування збіжжєвого руху, то кожен може втямити, що найгірші труднощі в радянській торгівлі минули. Раковський пояснює, що дальша закордонна торговельна рдянська політика літме по лінії імпортувати в межі Радянських Республік не більш як на суму їх експорту. Але-ж навіть при цій умові загальна сума торговлі матиме для нас чимале значення в нашій дні!" Далі "New Leader" обстоює, щоби як тільки парламент почне свою нову сесію — була негайно рішучо поставлена справа про поширення англійських державних кредитів на Радянські Республіки".

Як смішно, бачучи й чуучи це все в Лондоні, читати хулганські або малопередумані напади наших українських "патріотичних" писак на Радянську Владу! Та глупота й нападництво — це давні відомі прикмети нашої недозрілої мішанської "рутенської" інтелігенції, яка й досі не може ніяк знайти собі кращого місця, як бути поміжком світової редакції. І жаль стає того селянина, того середнього канадського фермера, що душею звернувся до своїх братів селян на Україні — переможців над панством, а який замість того стає жертвою націоналістично-фашистської брехні й чорнотенної спекуляції наймитів міжнародної буржуазії.

В цих обставинах падає на українське свідоме організоване робітництво, на нашу робітничу пресу і на кожного окремого українського пролетаря, чи навіть загалом кожного чесного поступового українського громадянина, де-б він не був, славне історичне завдання та обовязок національної честі — зняти емблеми герцоства з цих українських архі-капіталістів та архі-буржуї, а попросту сказати політичних архі-кльовнів, які своєю діяльністю не тільки чужі справжнім інтересам українського трудового народу, але ще й черпають своїми виступами перед цілим поступовим світом добре ім'я нашої нації.

М. Меленевський.
Лондон, 12 листопада, 1923 р.

ГОЛОС ПРЕСИ І НАШІ УВАГИ.

ЗНЕВІРА І ПЕСИМІЗМ СЕРЕД ПЕТЛЮРІВЦІВ.

"Зневіра і песимізм охоплює тепер богатьох з українських державників, що після шести років боротьби опинилися перед розбитим коритом. І дійсно, якщо оглянутися назад та придивитися, з якими нікчемними силами доводилося нам провадити велечезну працю будови держави та скільки нароблено за цей час помилок, дурниць і злочинів, то безнадійність німохоті почине обгортати душу. Може й справді нічого з наших змагань не вийде, може й справді нездійнятими ми до поважної державної праці..."

Таку "бадьору" вістку подає з Варшави до львівського "Діла" один з петлюрівських "дипломатів".

ПОЛЬЩА ВІДПЛАЧУЄТЬСЯ "СОЮЗНИКАМ".

Щоби оправдати свою зміну вій той самий "дипломат" дальше подає з Варшави ще й таку вістку:

"Недавно між іншими прийав сюди шукати правди та захисту колишній віце-міністр У.Н.Р. Микола Литвинський, що останні місяці скромно працював у волинській кооперативній. Пому воевода і староста запропонували негайно залишити Польщу під загрозою, що в противному разі віддадут його большевикам. Добре, Литвинський поспішив до Варшави, щоби клопотатися про візу в чехословаччю консуляції. Зупинився він в помешканні колишньої української амбасаді, гадуючи, що зможе тут спокійно працювати. Але польські шпиги зміг його виласити і в очі звільнив поляка, арештувала бідолуху і вивезла, як мовиться, "в невідомий напрямку".

"Так "мудрі" політики" готують собі добрих друзів на майбутнє" — каже в заключення петлюрівський дипломат.

ЧОМУ ТЮТЮНИК ПЕРЕПІШОВ ДО БОЛЬШЕВІКІВ?

"Діло" з 15 листопада привитало велику статтю отамана Тютюнікови, в якій називає його людиною з "обсерваційним змислом і хистом", "талановитим тактиком", "людиною діла", "першорядним стратегом", що зрозумів не тільки "безпардонний денационалізаторський курс польської політики на західно-українських землях", але й "психіку Галичанства" та "підійшов до настроїв галицько-української суспільності".

Тепер нам стає ясно, чому Тютюнік перейшов на сторону радянської влади. Саме тому, що зрозумів "психіку Галичанства" і "підійшов до настроїв галицько-української суспільності".

Що психіку і настрої галицької суспільності, після того як він її зрозумів, Тютюнік характеризує в своїм теперішнім кличі:

"Хай живе Соборна Українська Соціалістична Радянська Республіка!"

ДАЛЬШІ КОМЕНТАРІ ЗАЛИШІ, "ДІЛО" ЗНОВА "УБИЛО" ТРОЦЬКОГО.

Віден — "Тайме" — Рига

"Діло" доносить: "Троцький підчас торжества роковин революції випав жертвою атентату. Промовляв на 369-рах і тоді стрілено до нього з револьверу; ранили в голову. Екверсія, що то не був замак, а рак погіршився у жолудку".

А моя версія така, що то в головах редакторів "Діла" заплідилися раки, коли вони не можуть відірвати вистрілу з револьвера від жолудочного рака.

Довго ще прийдеться редакторам "Діла" ричкувати по задвирках польської шляхти, поки їх мрія про смерть Троцького здійсниться.

Волинськ.

ЯССИ, 20 листопада. — Університетська молодіж в Яссах уладила погроми на жідувських студентів і тяжко їх побила. Вісім студентів є смертельно хорих. Власті байдужно віднеслися до цілої справи.